

Upptäck de senaste trenderna med hållbara inköp

Med fokus på cirkulära och fossilfria inköp

Upphandlingsmyndigheten

SOI 2024, 17 april

Margareta Bergh
Hållbarhetspecialist
Upphandlingsmyndigheten

Moderator Ann Eva Askensten
Avdelningschef, Upphandlingsmyndigheten

Agenda

- ▶ Utvecklingen inom upphandlingsområdet
- ▶ Hållbar upphandling med fokus på cirkulära och fossilfria inköp
- ▶ Vad behövs för att ställa om samhället med inköpen - och hur?
- ▶ Stöd för ditt strategiska inköpsarbete
- ▶ Inspiration i praktiken
- ▶ Trender och framåtblick

Utvecklingen inom upphandlingsområdet

Värdet av **OFFENTLIG UPPHANDLING**
i Sverige

18% av **879** miljarder kronor*
BNP

Antal **ANNONSERADE**
upphandlingar

17 198
stycken**

*Baserat på statistik från 2021
**Baserat på statistik från 2022

Särskilda händelser som påverkat upphandlingsåret 2023

- ▶ Den offentliga köpkraften urholkas
- ▶ En orolig omvärld påverkar leveranser
- ▶ Arbetslivskriminalitet – en växande utmaning
- ▶ Vikten av krisberedskap och insyn i leveranskedjor
- ▶ Översyn av nationella upphandlingsstrategin

EU stärker styrningen för att nå klimatmål

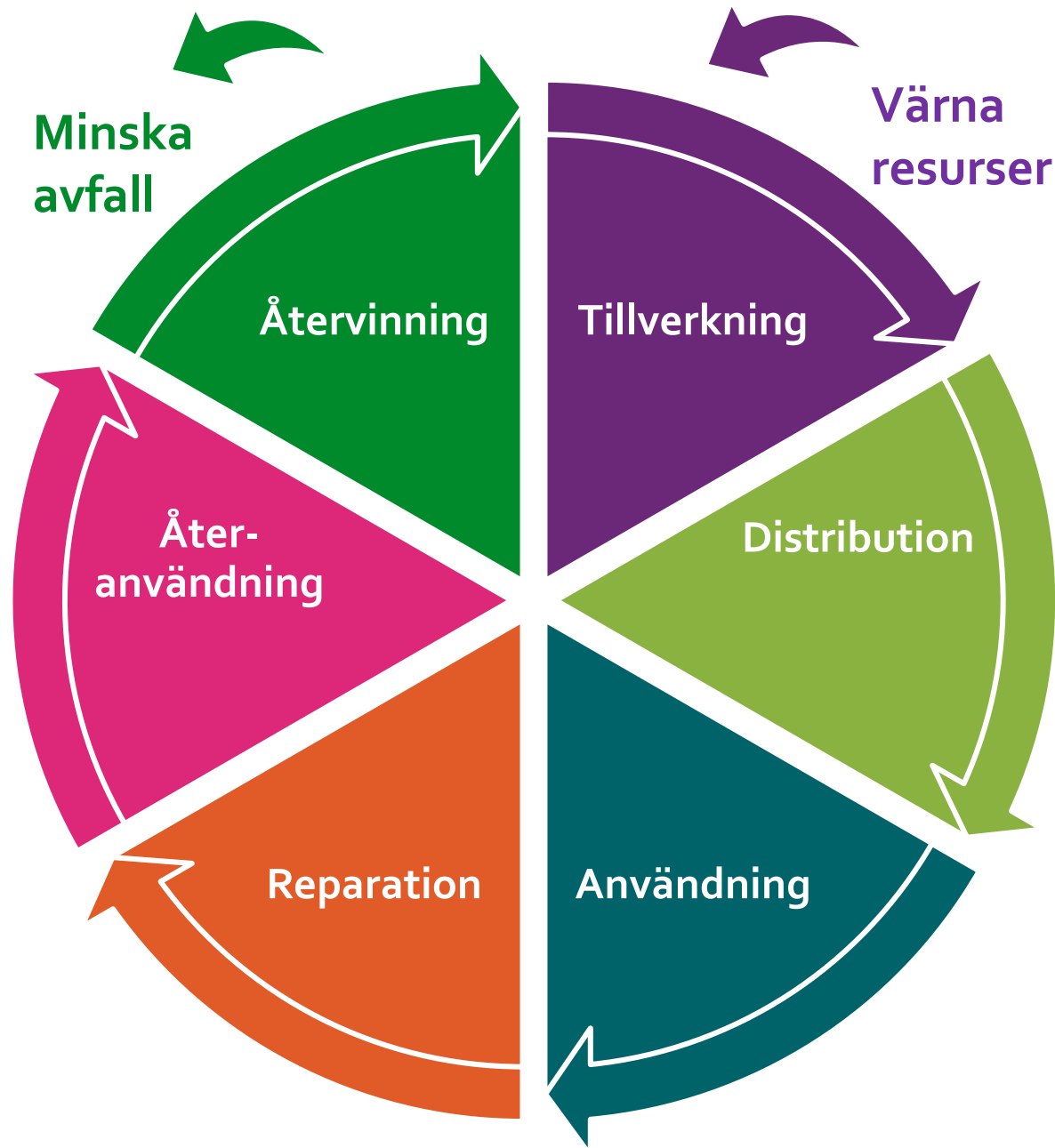
- ▶ EU:s gröna giv och Fit-for-55-paketet
- ▶ Ska leda till en rättvis och socialt jämlik omställning
- ▶ Upprätthålla och stärka EU-industrins innovation och konkurrenskraft
- ▶ Säkerställa lika villkor gentemot ekonomiska aktörer i tredjeländer
- ▶ Stärka EU:s ställning i kampen mot klimatförändringar

Flera initiativ inom hållbarhet

- ▶ Regeringens nya klimatpolitiska handlingsplan
 - ▶ Den offentliga efterfrågan behöver vara tydlig, enhetlig och långsiktig
 - ▶ Samordnad kravställning
- ▶ Näringslivet går före i hållbarhetsarbetet

Hållbar upphandling med fokus på cirkulära och fossilfria inköp

Cirkulär ekonomi via offentliga inköp har en stor potential

Avstå, minska, cirkulera, tänk nytt

Led investeringar hållbart, innovativt och cirkulärt

- ▶ Bevara värdet längre
- ▶ Gör medvetna val för material, resurser, varor och tjänster
- ▶ Samverkan med näringslivet
- ▶ EU styr mot grön produktion och konsumtion

Näringslivet går före i hållbarhetsarbetet

- ▶ Strategiskt viktigt att jobba för hållbarhet och cirkulära affärsmodeller
- ▶ Efterfrågan från offentlig sektor behöver öka
- ▶ Vara mer attraktiv beställare

Vad behövs för att ställa om
samhället med inköpen - och hur?

Offentlig sektor behöver:

Efterfråga enhetliga cirkulära och fossilfria lösningar. Detta kräver:

- ▶ Kunskap och förmåga
- ▶ Nya arbetssätt
- ▶ Tydligare styrning

Långsiktighet i politiska beslut:

- ▶ Kunskap om vinsterna med cirkulära affärsmodeller
- ▶ Upphandla nya lösningar

Hållbar utveckling sker i det dagliga inköpsarbetet

- ▶ Utgå från behovet
- ▶ Ge rätt förutsättningar
- ▶ Rätt kompetens och expertis
- ▶ Dialog som verktyg
- ▶ Leverantören är en viktig partner
- ▶ Utveckla och efterfråga nya lösningar
- ▶ Utveckla affären under avtalet

Samverkan och kommunikation är centralt för att ställa om

- ▶ Beställarkompetens i alla led
- ▶ Kompetens i förändringsledning
- ▶ Prioritet på förberedande faser
- ▶ Integrerat perspektiv på hållbarhet
- ▶ Beakta tillgänglighet, säkerhet, beredskap och varuförsörjning

Stor potential att bidra till flera mervärden

- "Agenda 2030 är två
upphandlingar bort"

Stöd för ditt strategiska inköpsarbete

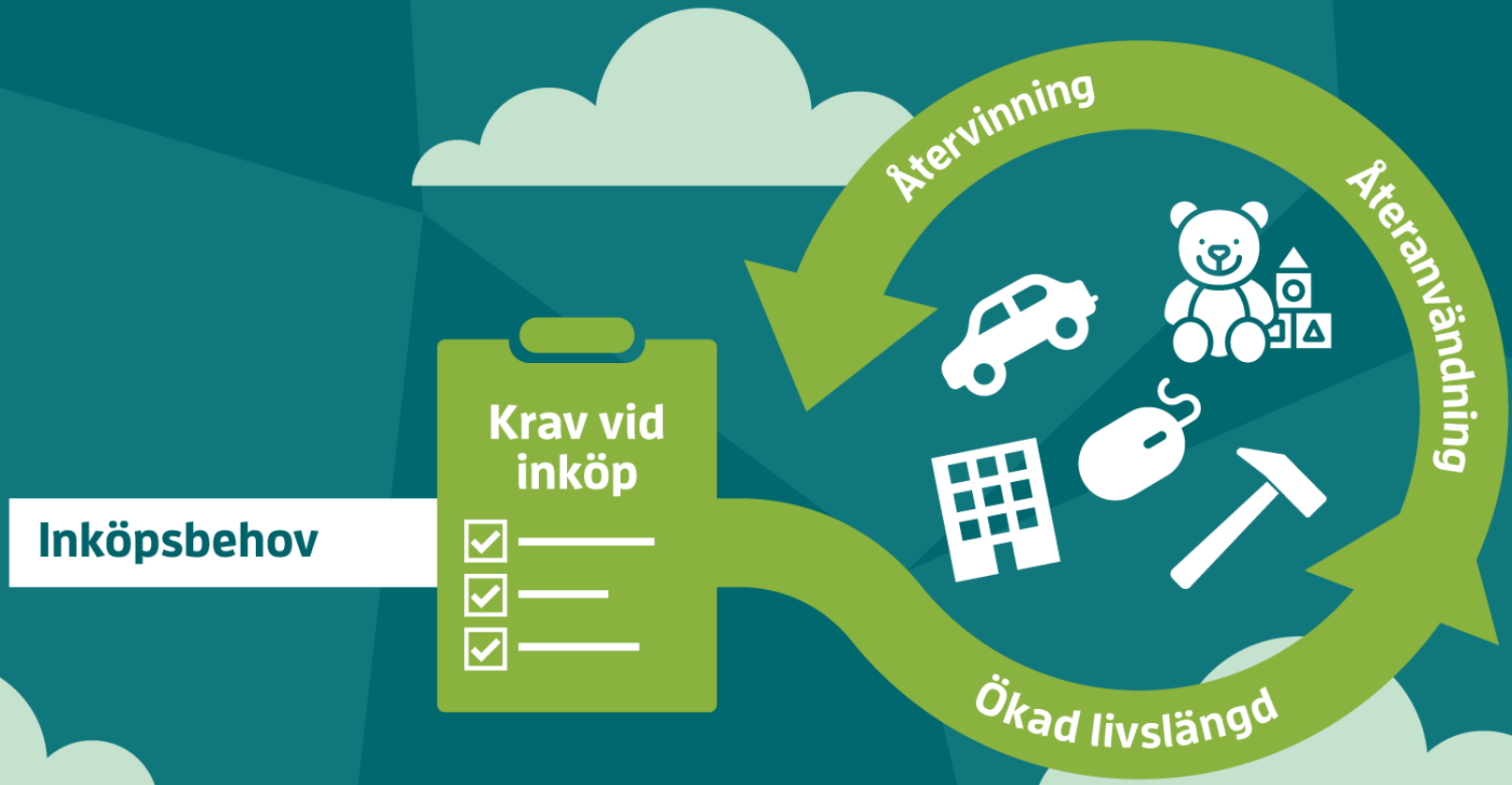
Förstärkt
stöd i alla delar i
inköpsprocessen

Hållbarhetskriterier

- ▶ Mer än 600 krav som kan användas i offentlig upphandling
- ▶ Miljökrav och sociala krav
- ▶ Frivilliga att använda
- ▶ Finns på 3 nivåer
- ▶ Förenliga med LOU
- ▶ Förslag på bevis och uppföljning

Inköpsbehov

Krav vid
inköp

- _____
- _____
- _____

Återvinning

Återanvändning

Ökad livslängd

Välkommen

- här hittar du kunskap, stöd och statistik om offentliga affärer

Q Sök på webbplatsen

Upphandling för att främja cirkulär ekonomi

Det finns stora möjligheter att använda offentlig upphandling som ett strategiskt verktyg i omställningen till cirkulär ekonomi. Genom ökad kunskap, strategiskt inköpsarbete och att ställa hållbarhetskrav i upphandlingar kan du bidra till den cirkulära omställningen av Sverige. Vårt stöd ger både en överblick för hur detta kan ske, och inspiration genom exempel samt verktyg att använda.

Urval tjänster

- **Frågeportalen** >
Sök efter svar eller ställ dina egna frågor till våra experter.
- **Kriterietjänsten** >
Hitta hållbarhetskriterier med fokus på miljömässig och social hållbarhet.
- **Risikanalystjänsten** >
Identifiera hållbarhetsrisker i leveranskedjan.
- **Strategikollen** >
Uppskatta nivån på din organisations strategiska inköpsarbete.
- **Statistiktjänsten** >
Ta del av statistik om upphandlingar eller gör egna urval i databasen.

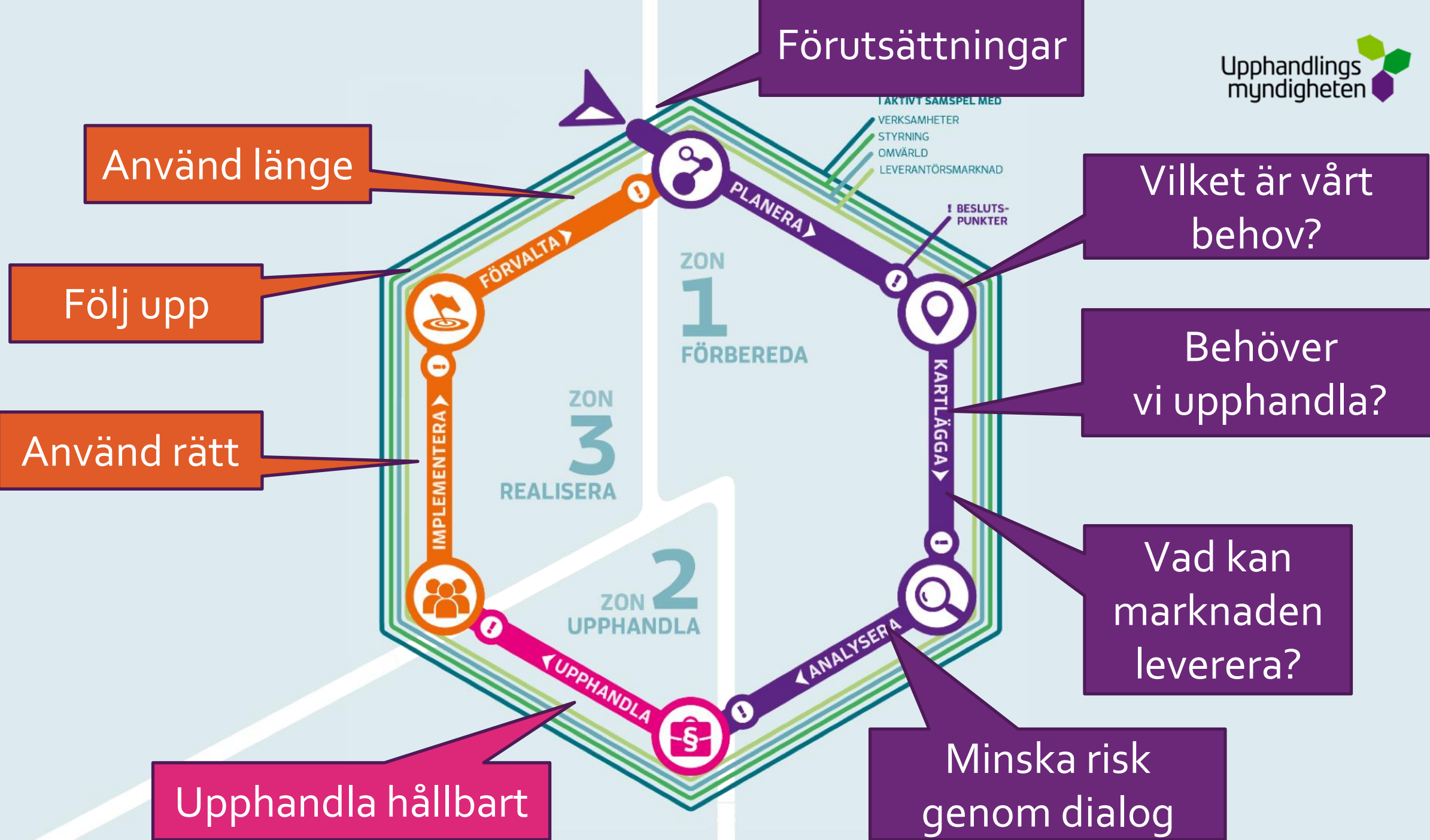
Inspiration i praktiken

- Ljus som tjänst i Bollnäs kommun
- Perspektiv på tillgänglighet (film)

Ljus som tjänst - Bollnäs kommun

Innovativ och hållbar ljuslösning gav en bättre lärmiljö, högre tillgänglighet och dessutom lägre kostnad än en traditionell lösning.

Metod för hälsosam och hållbar ljusmiljö

- ▶ Grundfrågan för att förstå och utforska kommunens behov.
- ▶ Bred involvering. Expertis på ljus.
- ▶ Utvärdering av leverantörers ljuslösningar i praktiken.
- ▶ Förankring med ekonomisk konsekvensanalys.
- ▶ Innovativ leverantör och cirkulär affärsmodell till lägre kostnad.

Vinster och mervärden

- ▶ Flexibel innovativ ljuslösning
- ▶ Produkt till funktion, tjänst
 - ▶ 94% cirkulär
 - ▶ 50% lägre elförbrukning
- ▶ Inköpsbeslut på strategisk ledningsnivå med bättre samverkan i alla led.

Samhällsnytta

Samhällsservice

Skattemedel

Hållbar miljö

Social hållbarhet

Sociala vinster i affären

- ▶ Bättre belysning som kan anpassas efter verksamheten
- ▶ Ökad kunskap om ljus
- ▶ Bättre lärmiljö och tillgänglighet
 - ▶ Elever och barn aktivare och piggare i undervisning och lek
 - ▶ Bättre förutsättningar för elever med synsvårigheter

Perspektiv på tillgänglighet i tidigt inköpsarbete

Trender och framåtblick

Utvecklingen på upphandlingsområdet 2023

RAPPORT 2024:1

Ny rapport!

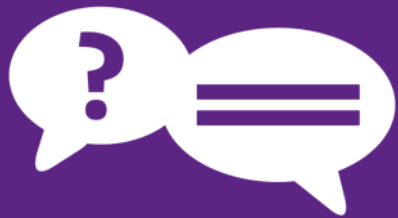

Besök oss i vår monter nr. 16

Tack!

Mer inspiration och vägledning
hittar du på vår webbplats

upphandlingsmyndigheten.se

Frågeservice

Telefon, måndag – torsdag kl. 9-12

On line, dygnet runt

 @uhmynd

 Upphandlingsmyndigheten

 @upphandlingsmyndigheten

 Upphandlingsmyndigheten

